

W ciągu minionych lat powstało wiele specjalizowanych zbiorów kart pocztowych dotyczących regionów i miejscowości, a także tematycznych, że wspomnę te najpopularniejsze: patriotyczne, polityczne, artystyczne. Wielu kolekcjonerów skupiło się na poznawaniu dorobku edytorskiego poszczególnych wydawców.

Przychodzi czas na opisanie kolekcji, podzielenie się wiedzą z historykami, kolekcjonerami czy miłośnikami przeszłości. W tym numerze autorzy pokazują, jak mogłyby wyglądać takie opracowania. Wiadomym jest, że to dziedzina bardzo słabo opracowana i w większości będą to prace nowatorskie.

Usystematyzujemy posiadane wiadomości o wydawcach i ich pocztówkach, zaczniemy je katalogować, a także porozmawiamy o sposobach ich opisu. Zachęcam do połączenia sił, do tworzenia zespołów autorskich – historyków i właścicieli zbiorów. Liczę na zaangażowanie naukowców, bibliotekarzy, archiwistów i regionalistów.

F I L O K A R T Y S T A od następnego numeru będzie rocznikiem. Da to możliwość przygotowywania objętościowo większych tekstów, jak i posiłkowania się obszerniejszym materiałem ikonograficznym, bo trudno pisać o pocztówce nie pokazując jej.

I zmiana równie ważna, a może najważniejsza. Nadszedł czas, by poszerzyć zakres tematyczny czasopisma. Pocztówki, oprócz tych będących dziełem artystów, to zdjęcia powielone technikami drukarskimi. Zaczniemy więc przyglądać się dawnej fotografii, także tej, która znalazła się na pocztówce. To przecież autorzy zdjęć we współpracy z drukarzami, księgarzami, właścicielami sklepów papierniczych byli pierwszymi twórcami pocztówek, udostępniając swoje negatywy. W większości przypadków anonimowo, a może tylko nie sygnowali swoich prac. Dowiedzmy się zatem, kim byli. Bardzo liczę na pomoc historyków fotografii.

Jacek Jackowski

Okladka

I strona: Radom. Wyst. Przemysł. Roln., Paw. Jana Witwickiego „Kamienna”, Zakłady Druk.-Litogr. „J.K. Trzebiński”, Radom, lit. kol., 1899 r.

IV strona: „Życzenia nowego roku” na pocztówkach Nr 3 i 7, Ser. 405 wyd. Salonu Malarzy Polskich w Krakowie, 1909 r., druk kol. (Ze zb. Marka Sosenki)

Herby Krakowa, Warszawy i Poznania, wyd. S.W. Niemojowski, Lwów, lit. kol., 1909 r. (Ze zb. Roberta Krecmańskiego)

Spis treści

3 ARTYŚCI

PAWEŁ BANAŚ, Projekty i realizacje. Uwagi o pocztówkach czasów PRL-u 2

13 MONOGRAFIE

JULIUSZ WIKTOR GOMULICKI, Cyprian Norwid w Krainie Pocztówek 13

JACEK JACKOWSKI, Dopelnienie wykazu J.W. Gomulickiego Cyprian Norwid w Krainie Pocztówek 17

JANUSZ DEGLER, Krótka opowieść o teatrach na placu Teatralnym w Warszawie 19

25 HISTORIA

JACEK JACKOWSKI, Wystawa pocztówek artystycznych w Salonie Richlinga w Warszawie 1914 r. 25

PIOTR HNATYSZYN, Zakazane pocztówki (5) 27

RYSZARD BOGDZIEWICZ, Niemieckie stemple propagandowe na pocztówkach zakopiańskich z lat okupacji 36

41 WYDAWCY

MARCIN MEDYŃSKI, Skarżyskie pocztówki i ich wydawcy przed 1945 r. 41

JACEK EMIL SZCZEPAŃSKI, Wydawcy kart pocztowych z terenu powiatu legionowskiego w latach 1915-1918 ... 53

WOJCIECH ŻRÓDLAK, Hanns Kanngiesser, łódzki wydawca pocztówek okupacyjnych 61

WIKTOR LITEWCZUK, Wydawnictwa i wydawcy pocztówek Łucka 66

77 BIBLIOGRAFIA

JACEK JACKOWSKI, Materiały do polskiej bibliografii pocztówki (11) 77

Spis zawartości „Filokartysty” nr 1-18 89

94 RÉSUMÉ

95 OGŁOSZENIA

Redaktor naczelny:

Jacek Jackowski

Wydawca:

Korporacja Polonia

Konto bankowe:

12 1140 2004 0000 3702 3369 7927

ISSN 1234-7965

F I L O K A R T Y S T A
Kwartalnik poświęcony pocztówce

Redakcja:

ul. Rozbrat 6 lok. 10

00-451 Warszawa

tel. 505 031 108

jj@filokartysta.pl